

NHỮNG NĂM SỬ TRONG ĐỜI BÁC HỒ

Nhật Thống*

Trong cuộc đời 79 mùa xuân của Bác Hồ, Người có 6 lần đón năm Sửu. Những năm ấy cũng là những sự kiện quan trọng, chẳng những của lãnh tụ Hồ Chí Minh mà còn liên quan đến lịch sử của đất nước và của Đảng Cộng sản Việt Nam.

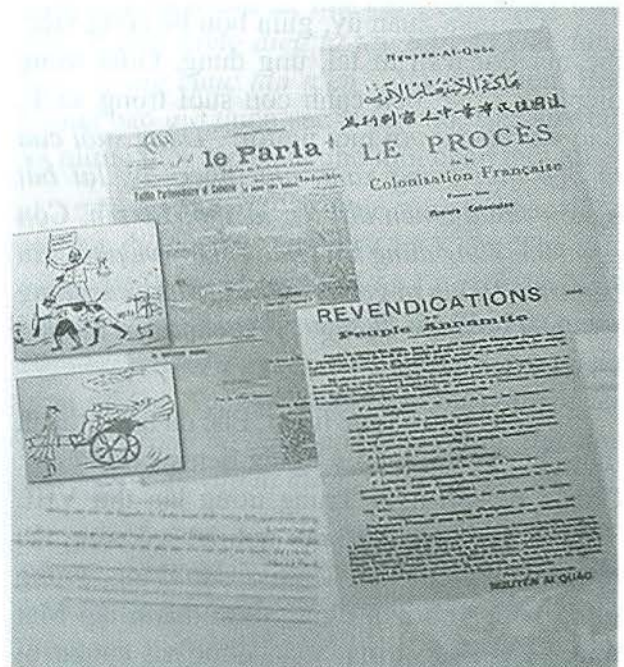
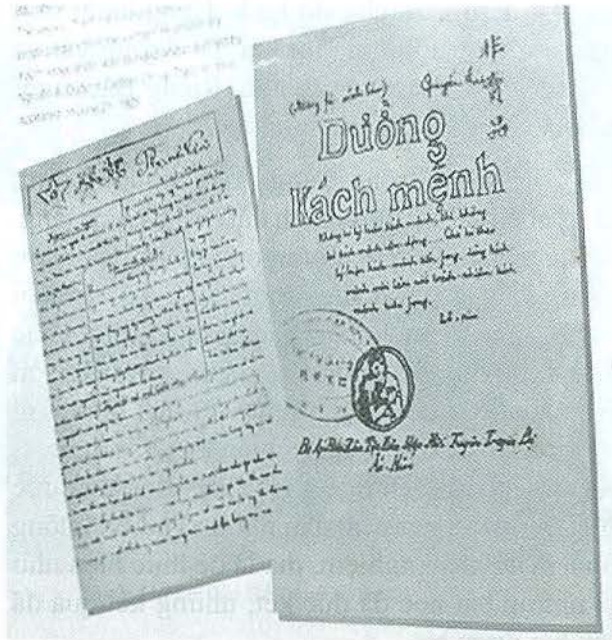
1. Năm Tân Sửu 1901

Vào năm này, thân sinh của Bác Hồ là cụ Nguyễn Sinh Sắc đỗ Phó bảng trong kỳ thi Hội, được vua ban cho áo mũ, cờ biển và cho ngựa trạm rước về tỉnh. Cụ từ chối lễ rước, không nhận lễ mừng, không ra làm quan...

Tuy nhiên, năm này cũng là năm đau buồn nhất của gia đình Bác. Bởi từ cuối năm Canh Tý (1900), mẹ của Bác Hồ, bà Hoàng Thị Loan bệnh và yếu nhiều. Ngày 19/2/1901 (nhằm ngày 22 tháng Chạp năm Canh Tý) thì bà qua đời tại Huế. Khi ấy, thân sinh của Bác đang coi thi ở Thanh Hóa, anh trai và chị gái của Bác đang ở quê. Những người chòm xóm ở kinh đô đã hết lòng giúp cậu bé 11 tuổi Nguyễn Sinh Cung (tên của Bác Hồ lúc nhỏ) đưa thi hài bà Hoàng Thị Loan ra khỏi hoàng thành, an táng dưới chân núi Ngự Bình. Một cái Tết thê lương đến với cậu thiếu niên trong căn nhà thuê giữa kinh kỳ xứ Huế, đưa em nhỏ Nguyễn Sinh Xin mới ngoài 2 tháng tuổi, không có sữa để bú, bệnh hoạn, suy dinh dưỡng nên qua đời. Nguyễn Sinh Cung chịu nhiều đau thương mất mát, cụ Phó bảng nén lòng đem con về quê gởi nhờ bà ngoại Nguyễn Thị Kép nuôi dưỡng...

2. Năm Quý Sửu 1913

Gần hai năm sau ngày ra đi tìm đường cứu nước, cuối năm 1912 Nguyễn Tất Thành (tên của Bác Hồ lúc ấy) đã đến Boston (Hoa Kỳ). Ở đây, Người đã tìm hiểu về cuộc cách

Những văn bản do Bác Hồ thảo trong thời gian hoạt động ở nước ngoài (Ảnh tư liệu).

mạng Mỹ (1765 - 1783) và việc giành độc lập, khai sinh ra Hợp chúng quốc Hoa Kỳ. Bác Hồ

* Thành phố Sa Đéc, Đồng Tháp.

rất ngưỡng mộ những người như Washington, Jefferson... Người cũng rất thấm thía về Bản tuyên ngôn độc lập của Hoa Kỳ: “*Tất cả mọi người sinh ra đều bình đẳng, tạo hóa cho họ những quyền không ai có thể xâm phạm được, trong những quyền ấy, có quyền sống, quyền tự do, quyền mưu cầu hạnh phúc...*”. Năm 1945, Bác Hồ đã đưa đoạn này vào mở đầu cho Bản Tuyên ngôn độc lập của nước ta.

Đầu năm 1913, Người rời New York, sau khi đã tìm hiểu về “*Nữ thần Tự do*”, Bác đã ghi cảm tưởng tại đó rằng: “*Ánh sáng trên đầu Nữ thần Tự do tỏa rộng khắp trời xanh. Còn dưới chân Nữ thần Tự do thì người da đen bị chà đạp, người phụ nữ bị chà đạp. Bao giờ người da đen được bình đẳng với người da trắng? Bao giờ có sự bình đẳng giữa các dân tộc? Và bao giờ người phụ nữ được bình đẳng với nam giới?*”. Đến đây, sự độc lập trong tư duy của Nguyễn Tất Thành đã có được “*bản thu hoạch chính trị*” đầu tiên, với phát hiện quan trọng: từ khát vọng tự do đến với vấn đề giải phóng giai cấp, giải phóng dân tộc, giải phóng phụ nữ...

Người rời Mỹ, tiếp tục thâm nhập thế giới phương Tây. Bác đến Anh quốc, làm đủ mọi nghề, sống chan hòa trong những người lao động và rút ra nhận xét: “*Ở đâu cũng chỉ có hai hạng người, hạng người áp bức bóc lột và hạng người bị áp bức bóc lột*”.

3. Năm Ất Sửu 1925

Sau nhiều năm hoạt động, tìm hiểu, nghiên cứu về con đường cứu nước, cứu dân tại các nước Pháp, Mỹ, Anh, Đức và cả châu Phi... Người trở lại Pháp lập ra tổ chức yêu nước Việt Nam, làm báo (*Le Paria*), đưa yêu sách, cùng sáng lập nên Đảng Cộng sản Pháp. Bác đến Liên Xô rồi về Quảng Châu (Trung Quốc) vào giữa tháng 12/1924 xúc tiến việc chuẩn bị về chính trị, tư tưởng và tổ chức để thành lập một đảng kiểu mới của giai cấp công nhân Việt Nam.

Từ đầu năm 1925, Bác Hồ đã chọn nhiều thanh niên yêu nước được gửi từ Việt Nam sang để huấn luyện chính trị, đào tạo họ thành những cán bộ cách mạng, rồi cho về nước truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin. Tháng 6/1925, Người lập Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên (đây

Trụ sở Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên và nơi ra báo *Thanh niên* ở Quảng Châu, Trung Quốc (Ảnh tư liệu).

là tổ chức tiền thân của Đảng Cộng sản Việt Nam). Xuất bản báo *Thanh niên* (số ra đầu tiên là ngày 21/6/1925 - ngày này trở thành ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam).

4. Năm Đinh Sửu 1937

Từ cuối năm 1936, sau khi học ở trường Đại học Lênin, là trường Đảng cao cấp dành cho cán bộ lãnh đạo của các Đảng Cộng sản trên thế giới; với tên Li-nốp, Bác Hồ vào làm việc ở Viện nghiên cứu các vấn đề dân tộc và thuộc địa (ở Matxcova) của Quốc tế Cộng sản. Năm 1937, với tên Nga là Lin, người làm luận án nghiên cứu sinh (sử học) với đề tài “*Cách mạng ruộng đất ở Đông Nam Á*”. Cuối năm 1937, Bác tìm cách liên hệ với cách mạng Trung Quốc, tìm đường về Tây An, Diên An, đến Quảng Tây, Quý Lâm và bắt liên lạc được với Ban Chấp hành Trung ương Đảng ta qua Xứ ủy Bắc Kỳ.

Dựa vào Nghị quyết Đại hội lần thứ VII Quốc tế Cộng sản, căn cứ vào tình hình nước ta, Người đã gửi thư cho Trung ương Đảng, nêu ra những ý kiến chỉ đạo về chiến lược và sách lược trong thời kỳ Mặt trận Dân chủ Đông Dương (1936 - 1939).

5. Năm Kỷ Sửu 1949

Ngày 02/9/1945, Bác Hồ đọc Tuyên ngôn độc lập khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nhưng với dã tâm cướp nước ta một lần nữa, thực dân Pháp đã nổ súng, quay lại xâm

Bác Hồ với đồng bào các dân tộc (Ảnh tư liệu).

lược Việt Nam. Người đã cùng với Đảng ta lãnh đạo toàn dân kháng chiến toàn diện, trường kỳ, chọn Việt Bắc làm chiến khu...

Năm 1949, Bác Hồ trên cương vị là Chủ tịch nước, Người đã có 04 thư chúc Tết năm Kỷ Sửu, gồm:

- Thư chúc mừng năm mới, ngày 01/01/1949.

- Thư chúc Tết (là một bài thơ 9 câu, trong đó có những câu đã trở thành hành động cách mạng trong Đảng, Dân, Quân, Chính):

“...
 Người người thi đua
 Ngành ngành thi đua
 Ngày ngày thi đua
 Ta nhất định thắng
 Địch nhất định thua”.

- Thư chúc Tết các cháu nhi đồng toàn quốc (in trên báo *Cứu quốc*, ngày 02/02/1949).

- Thư chúc Tết đồng bào trong vùng tạm bị địch chiếm (in trên báo *Cứu quốc*, ngày 02/02/1949. Chi nhánh xuất bản tại Liên Khu 5).

6. Năm Tân Sửu 1961

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng được tiến hành vào năm 1960. Qua một năm thực hiện Nghị quyết Đại hội và thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội trên miền Bắc xã hội chủ nghĩa, năm 1961 khí thế cách mạng lên cao, thành tựu trên nhiều mặt... nhà thơ Tố Hữu đã có những vần thơ chào đón năm mới đầy lạc quan, tự tin và tràn đầy khí phách dân tộc.

“... Chào 61, đỉnh cao muôn trượng
 Ta đứng đây mắt nhìn bốn hướng
 Trông lại nghìn xưa trông tới mai sau
 Trông Bắc trông Nam trông cả địa cầu”.

Bác Hồ luôn quan tâm “Cách mạng về quan hệ sản xuất, cách mạng kỹ thuật, cách mạng tư tưởng và văn hóa” theo tinh thần Nghị quyết Đại hội lần thứ III của Đảng. Người chú trọng phân tích rõ vị trí, quan hệ khăng khít và tác dụng của 3 cuộc cách mạng đó, đồng thời xác định rõ cách mạng kỹ thuật là then chốt.

Miền Bắc vững bước tiến lên xây dựng cuộc sống ấm no, hạnh phúc thì ở miền Nam cuộc đấu tranh chống xâm lược đang phát triển, ngày càng thu được nhiều thắng lợi.

Năm Tân Sửu 1961, Bác Hồ có ba bài chúc Tết gồm:

- Thơ mừng năm 1961 (bài thơ 8 câu, đăng trên báo *Nhân dân*, số ra ngày 01/01/1961).

- Lời chúc Tết đồng bào nhân dịp đầu xuân Tân Sửu (được phát trên Đài tiếng nói Việt Nam, giao thừa năm 1961).

- Điện cảm ơn. Lời chúc mừng năm mới Hội Liên hiệp Sinh viên Quốc tế (in trên báo *Nhân dân*, số ra ngày 28/01/1961).

Tính từ năm 1961 (năm Sửu cuối cùng trong đời Bác) đến năm 2021 này, đã 60 năm. Những năm Sửu không còn trong đời Bác nữa! Người đã đi xa hơn nửa thế kỷ (năm 1969), những căn dặn của Bác trong *Di chúc* mà Đảng, Dân, Quân, Chính đã thực hiện và tiếp tục thực hiện để xây dựng đất nước ta “đàng hoàng hơn, to đẹp hơn” như Người hằng mong ước □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nha khí tượng Việt Nam, *Lịch thế kỷ (1901 - 2000)*, Nxb. Văn hoá, Hà Nội, 1982.
2. Ninh Viết Giao (chủ biên), *Nam Đàn, quê hương Chủ tịch Hồ Chí Minh*, Nxb. Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh, 2005.
3. Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Trung ương, *Chủ tịch Hồ Chí Minh tiểu sử và sự nghiệp*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1975.
4. Hồng Hà, *Thời thanh niên của Bác Hồ*, Nxb. Thanh niên, Hà Nội, 1976.
5. Giáo sư Nguyễn Phan Quang (sưu tầm biên soạn), *Bác Hồ chúc Tết*, Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 1991./.